Zpravodaj 4.

NA(NE) ČISTO 2013

Dnes si školy uvědomují, že mají problém

Většina letošních seminářů NaNečista spojuje divadlo s jinými obory. S výtvarným uměním, hudbou a zpěvem, pohybem. U semináře Divadlo forum je tím dalším oborem psychologie a pedagogika. Co znamená pojem Divadlo forum nám vysvětlil lektor Jakub Šebesta.

Jakube jak jste se dostal k divadlu, potažmo k Divadlu forum?

S divadlem jsem se blíže seznámil v Brně, když jsem začal studovat sociální pedagogiku a dramatickou výchovu. Tam jsem také dostal možnost věnovat se Divadlu forum a strašně mě to začalo bavit. Pokračoval jsem v prohlubování znalostí o této divadelní metodě, založili jsme uskupení Divadelta, kde se Divadlu forum věnujeme. Mimo to ještě učím na základní škole v Praze dramatickou výchovu a dělám metodika.

V čem spočívá Divadlo forum?

Divadlo Forum je takzvaně divadlo utlačovaných. Osobně to popisuji jako sociální divadlo a jde vlastně o to, že zpracuju aktuální témata, která trápí určitou skupinu lidí. Věnuji se hlavně základním školám, takže ty problémy jsou nasnadě: šikana, drogy, alkohol, sexuální obtěžování. Když nás škola osloví, že mají nějaký problém, my ten problém zpracujeme a použijeme Divadlo forum k tomu, abychom ze skupiny vytáhli, co je trápí, abychom otevřeli témata. Metoda Divadla forum není terapeutická, je to spíš doplňková metoda, která slouží k tomu, aby se problém otevřel a mohlo se s ním dále pracovat.

Znamená to, že největší problém školáků je začít o problémech mluvit?

Gró techniky je komunikace. Většina problémů vzniká tím, že se lidé špatně pochopí. My se snažíme komunikovat s lidmi a vést je i ke komunikaci mezi sebou, což pomáhá k tomu, aby si uvědomili, jak problém vidí oni a jak ostatní.

Jsou témata jako anorexie, drogy a šikana stále tabu?

Myslím, že se to otevírá. Školy si dnes uvědomují, že každá škola má problém, že na každé škole je šikana. Ještě do nedávna tomu tak nebylo, školy se styděly, že se jich to týká. Dneska to už ale řeší i magistráty a zřizovatelé škol, vypisují se i granty, aby si školy mohly zařizovat preventivní programy. Dokonce mají povinnost několikrát za rok udělat prevenci, takže podpora je. Bohužel ale ne finanční. Kdybychom neměli sponzory, jako třeba nadační fond Albert, nemohli bychom fungovat. Musíme sehnat peníze, abychom mohli chodit hrát taky do škol.

Podařilo se vám už nějakou šikanu vyřešit?

Myslím, že ne. Program trvá devadesát minut, za tu dobu se šikana vyřešit nedá. Je to spíš doplňková metoda, která umožňuje například učitelům, kteří s kolektivem pracují, vysledovat zvenku, jak děti pracují s tématem. Díky tomu si uvědomí, kde je problém, a můžou s ním dál pracovat za pomoci psychologa nebo metodika prevence. Divadlo forum problém otevírá, ale neřeší. Je důležité, aby účastníci viděli, že existují nějaké možnosti, jak situaci řešit. V představení končí utlačovaný hodně špatně a většina lidí nevidí východisko, jak by se dalo chovat jinak. Prostřednictvím Divadla forum mají diváci možnost ovlivňovat děj, vyzkouší si na sobě, jaké to je například v roli utlačovaného a mají možnost věci změnit svým jednáním. To vše v bezpečí fikce, což je strašně důležité. Díky tomu si uvědomí, co je to za problém, a ostatní lidé, kteří jsou třeba ti ustrkovaní a stydí se jít do výměn, tak vidí, že existují třeba čtyři způsoby, jak reagovat na určitou situaci. To jim dodá sebevědomí. Naději, že to není beznadějné.

-jip-

Improvizace tě naučí sebevědomě vystupovat

Divadelní sport má letos svého zástupce i mezi semináři NaNečista. Trochu sportovního adrenalinu, výbušnosti a energie na festival přinesla s dílnou I jako Improliga Andrea Moličová.

Začínala jsi s divadlem rovnou improvizací?

Ne, k té jsem se dostala skrz činoherní divadlo. Se souborem jsme byli na přehlídce v Ústí nad Orlicí a Jana Machalíková tam vedla workshop improvizace. Já jsem na něj nechtěla, ale nikde jinde už nebylo volné místo, takže jsem tam musela. Dodnes jsem za to ráda, dalo mi to na další tři roky směr.

Jak dlouho v Čechách funguje improliga?

Předloni jsme slavili deset let. Vývoj byl ale kostrbatý, chvílemi se účastilo hodně lidí, pak byly slabé roky, kdy to vypadalo, že z toho nic nebude. Za poslední dva roky jsme se hrozně rozrostli a teď je snad dvacet pět týmů. Expandujeme.

Dá se tedy hovořit o divadelní módě?

Ani bych neřekla. Co tak slýchám, tak je mezi divadelníky ještě spousta lidí, kteří o improlize vůbec neví. Ale když se o ní dozvědí, často do toho jdou.

V čem se divadlo posune dál, když se lidé začnou věnovat i improvizaci?

Myslím, že to zejména pomáhá člověku samotnému. Naučí tě to, jak bezprostředně jednat v neznámé, někdy i pro tebe nepříjemné situaci. Naučí tě to sebevědomě vystupovat, což se v životě krásně hodí.

Dá se improvizace trénovat?

Určitě. Říká se, že správný improvizátor by bez tréninku neměl lézt na jeviště. V praxi je běžné, že se třeba rok trénuje a teprve pak se dá vylézt s něčím na jeviště.

Jak takový trénink probíhá?

Tréninky jsou různě zaměřené, vesměs na dvě, tři oblasti. Jednak herecké dovednosti, výrazové prostředky, netočit se zády, pantomima a pak se věnujeme hodně partnerské spolupráci, protože to je jedna z nejdůležitějších věcí. Naladit se na sebe, umět spolupracovat. Pak už jsou to drobnosti podle toho, co zrovna potřebujeme.

Co pro tebe bylo na začátku nejtěžší?

Asi odbourat bloky, které mám v hlavě. Takové ty hlasy tohle nedělej, to bude vypadat blbě, tohle ti máma říkala, že se nemá dělat, a podobně. Odbourat vnitřní cenzory.

Jak probíhá seminář?

S děckama jsme se domluvili, že chtějí hodně improvizovat a hrát, takže první den jsme se na sebe snažili naladit, zjistit, že spolu můžeme hrát, že se na sebe můžeme spolehnout. Druhý den jsme naťukli příběhy. Jak je vyprávět, o čem improvizovat, co je tam důležité, co nevynechat. Zkoušeli jsme zatím dvě kategorie improvizace.

Vzbudil první kontakt s improvizací u seminaristů nadšení?

Je to takové rozporuplné bych řekla. Chtějí si to vyzkoušet, jít do toho, jsou šikovní a jsou do toho zapálení, ale když už potom opadne ta prvotní energie, je těžké na jeviště něco dostat. Ale díky tomu, že ty děti většinou už dělají divadlo, je snazší s nimi pracovat.

-jip-

Něco z Adriana (Vydýcháno ZUŠ Liberec)

Představení bylo super, líbilo se mi, jak si měnili role.

Mně se to moc líbilo, i když jsem byl občas zmatenej, kdo je zrovna teď kdo.

Adrian Moule je můj oblíbený hrdina a já si myslím, že z toho vybrali dobrý příběhy, já se bavil.

Případ Grendwal (Chameleon, Broumov)

Scéna pěkná a kostýmy taky. Bavila jsem se.

Pěkně zahraný, mě to bavilo. Hlavní postava se mi líbila.

Já se těšil, že tu uvidím konečně i starší lidi. A bavilo mě to.

Psí hřbitov (PIK-ART, Úštěk)

Super, výborný herci, mě to bavilo celou dobu, i scéna se mi líbila.

No, mnou to místy otřáslo. Ale myslím si, že to bylo dobrý, dobrej zážitek.

Prvně jsem to bral jako horor a na konci jako komedii, mě se to líbilo.

Kancelář (Víc než chleba, Plzeň)

Já to nepochopila a zdálo se mi to dlouhý, možná jsem na to moc mladá.

Někde jsem se zasmál, ale jinak mi to přišlo dlouhý.

Já se ztratil v ději, ale jinak se mi to líbilo. Jako styl hraní a scéna.

Mátový nebo citron (DS Samodiv)

Myslím, že je těžký dělat divadlo na divadle. Ale herci byli podle mě šikovný.

Tak mně se zdálo, že to mělo pořád stejný tempo.

Já jsem spokojenej, bavil jsem se.

Lidé v pozadí - Besta

SIMPLY THE BESTA

Tvoje funkce ve štábu?

To bych taky rád věděl. Taxikář, ubytovatel, ten, co nespí, nonstop online linka pomoci. Až na sobotní ráno, to sem online nebyl.

Bez čeho by ses na přehlídce neobešel?

Bez auta a bez Žabáka. A bez týmu.

A co bys rád postrádal?

Ten zmatek a chaos.

Jak vypadá tvůj den a tvoje noc?

No den spočívá v tom, že lítám jak hadr na holi, a noc, že lítám jak hadr na holi, akorát na to není vidět.

Co vzkážeš účastníkům festivalu?

Tak až si to budou lidi číst, tak ještě budou cejtit tu únavu a kocovinu, ty nemoci. Takže jim vzkážu: To bylo dobrý co?!

Kam se chodíš zašít?

Vzhledem k tomu, že existuje telefon a Pavel Skála, tak není místo, kam bych se zašil.

Na co se těšíš?

Až hodím auto domů, pak přijde mexická pěst a pak přijde takovej ten klid a mír.

Heslo festivalu?

Prosimtě Besto hodíš to tam?!

Z čeho žiješ na přehlídce?

Z cigaret.

Pak interview náhle přerušila zmatená Anička s dotazem, kdo má

klíče od fary, jestli náhodou nejede Besta k faře, dále se připojila Kateřina s tím, že se musí vyhradit čas pro rozborové diskuze, že je skluz, že se nic nestihne a Besta už musel zpět do svého festivalového režimu... Tímto mu děkuji, že si vyhradil jeho vzácný čas.

-lurie-

Děkujeme Vám za přízeň,
přejeme úrodnou divadelní sezónu a těšíme se příští rok na shledanou!
Redakce & organizační tým NaNečisto 2013

Zpravodaj
NA(NE)ČISTO 2013
číslo 4
3.3.2013

Petra Jirásková
Karolína Jansová
Michal Lurie
Mirek Jirásek

Najdete nás na: www.nanecisto.eu; wprostejov.nanecisto.eu; facebook - Divadelní Přehlídka NaNečisto

Akce je pořádána pod záštitou Táni Fischerové

Akce je podpořena Kulturním fondem Statutárního města Liberec.